

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 30 cor.
Pentru ducerea la casă cu 50 bani pe lună mai mult.

Pentru mareaștie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 38 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garment prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani
a treia oară 10 bani

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15

Se primumă la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Doamnei 28, etajul I.

Epistole neîncercate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-
pografeii”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

Pecate naționale.

II.

Deși ne cade grea constatarea asea-
ta, dar trebuie să o spunem, că popo-
rul nostru tot mai tare se înstrăinează
de preoții și învățătorii săi, conducă
torii naturali ai poporului, tot mai mult
își pierd influența, pe care negreșit ar
trebui să o aibă asupra poporului.

Causele sînt multiple.

În primul loc sînt de amintit con-
cepțiunile pur materialiste ale preoților
și învățătorilor noștri în ce privește
cariera lor.

Atîzi preoții și învățătorii nu ni se
presintă ca apostoli culturali, ca educa-
tori spirituali ai poporului nostru. Ca-
rieră preoțească și învățătorescă în-
cepe a fi considerată de o meserie, care
trebuie exploatată să aducă venit cât
nu mai se poate de multe.

De aici provine apoi rîvna preoților
și învățătorilor după protecția celor
dela putere, de aici slugăria și lingu-
șirile respingătoare.

Ajutoarele de stat, banii primiți
de a gata, eată năsușii așelora, cari în
primul loc menți ar fi să servească in-
teresele naționale. Alas, când noi, afară
de corpul preoțesc și învățătoresc, abstră-
gînd de bănci, nu avem alte corupa-
țiuni de cîștig proprii.

Materialismul oras face din preoții
și învățătorii noștri cortegi electorali,
atîta la alegerile dietale, cît și la cele
congregaționale.

Până unde merge decadența în pri-
vința aceasta se vede și din următorul
cas concret.

La alegerea de deputat a contelui
Kardosonyi, în comitatul Torontal —
nu amintesc nici ceroul, nici persoana
— un preot român a fost corupt cu pa-
rale. Curia a ordonat cercetare, între
alți, și contra preotului din chestiune.
Acesta și-a dus vre-o trei din nemote-
nile sale, cari au jurat fals în favo-
rul lui și a scăpat. Și — aceasta dovedește
un cinism scârbos — acel preot s'a lău-
dat cu faptul acesta, a spus că a scăpat
prin mărturi false, în fața unei socie-
tăți inteligente române.

Unde trebuie o mai mare decadență?
Și dacă popa face astfel, ce să facă po-
porul?

Cîte cazuri de acestea n'or mai fi
existînd. Nu înzadar au ajuns prover-
biale cercurile electorale în fața străi-
nilor, nu înzadar aceia, cari, voind să
ajungă ușor deputați, recurg la votu-
rile românești, la cortegiile preoților și
învățătorilor români.

Să mai amintim, că există preoți
români, cari se ocupă cu cărcăritul,
cari sîrvesc cele ne mai pomenite
usurării?

Astfel de oameni se pot apoi
numi „conducători”, păstori ai popo-
rului?!

Este imposibil, ca poporul să nu
se înstrăineze de astfel de „conducă-
tori”.

Cine a umblat pe la judecătoria știe
prea bine, cît de mare este în unele
părți numărul acelor învățători, cari se
ocupă cu tot felul de contrabandări de
aote, sîrăcesc și încurcă pe bieții oa-
meni.

Toate acestea stăpînirii li vin bine;
ruinarea noastră înseamnă întărire
pentru egemonia statului. Mijloace de
sanare nu putem aștepta dela stat. Noi
trebuie să începem sanarea corpului no-
stru național, noi trebuie să vindecăm
ranele, ce bîntuie viața noastră publică,
autoritățile noastre superioare biseri-
cești trebuie să întreprindă cea mai ener-
gică curare a moravurilor corpului preo-
țesc și învățătoresc, unde se ivesc stări
neînțelese ca cele semnalate mai sus.

Până-cînd superioritățile noastre
bisericești vor sta cu mâinile în ste, până
atunci nici vîsa nu putem de o îndrep-
tare a răului.

Să înceteze nepăsarea de sus. O
controlă se impune pînă și asupra vieții

private a preoților și învățătorilor no-
ștri. Preoții și învățătorii, cari nu 'și eu-
noso cheamă, nu dovedesc o purtare
corespunzătoare funcției, pe care o ocupă
în viața noastră bisericească - școlară,
să fie trași la răspundere și dați afară din
oficiile lor. Să nu mai existe preoți usu-
rari, să nu mai existe preoți și dascăli
cortegi, să nu mai existe învățători con-
trabandisti de aote private.

Cine nu este pătuns în toată ființa
sa de cariera aleasă, datorită are să
pună jos patrafirul și nu mai propo-
cuvînt românesc nici în biserică nici în
școală.

Negreșit, că cea mai mare greșală
este să generalizezi lucrurile. Mulți vor
zice, că pentru cîțiva nesocotiți, de ce
lovim în totalitatea preoților și a învâ-
țătorilor? Noi nu lovim în nimenea. Ra-
cunoaștem, că sînt și preoți conști de
chemarea lor. Fapt e însă, că astfel de
păcate există la mulți dintre preoții și
învățătorii noștri, cari trebuiesc odată
date pe față fără nici o rezervă, ca ast-
fel cei buni să curățe tot ce e putred
în mijlocul lor, să se introducă controla
reciprocă și rușinea de ticăloși. Tre-
buie arătată vina acolo unde zace, dacă
nu voim, ca într-o zi să ne trezim, că
poporul a întors spatele conducătorii-
lor săi.

Dr. Vasile Meșter.

Sibiu, 12 Dec. 1902.

Limba română în Timișoara
Social democrații din Ungaria de sud
au ținut în Timișoara o conferință, la
care au participat și Români. Ca cauză
acestia într-o organizație, stăpînită de
evreismul internațional, nu priceper.
Caracteristică pentru stările de azi din
Ungaria a fost împrejurarea, că repre-
sentantul poliției de acolo n'a permis
să se vorbească și românește, ceea ce a
produs indignație generată între cei
prezenți. Nu de giaba e ora lui Seel,
a nelegii, nedreptului și nedreptății.

Convențiunile comerciale. Din
Roma se anunță, că guvernul italian în
proximul consiliu ministerial va numi
pe delegații designați a pertracta în ata-
carea nouelor contracte comerciale, după
ce denunțarea contractelor actuale a de-
venit inevitabilă. La alegerea delegați-
lor s'a ținut samă de acel bărbăți, cari
au luat parte și la pertractările din anul
1893. Aceștia sînt: Luzzatti, Stringher
și Miraglia.

Activitatea 'gi-o încep cu pertracta-
rea contractului italo-elvețian, care pen-
tru Italia este de cea mai mare impor-
tanță.

După-cum se vestește nouăle contracte
se vor încheia pe timp mai lung. Ou
aceasta chestie Prinetti și Bülow s'au
ocupat în Veneția, ear' Bülow și Golu-
chowski în Viena. Italia probabil va face
propunerea ca contractele să se încheie
pe timp de douăzeci de ani.

Din dietă. Ședința de alaiță-
turi a fost prima, care a durat 5 ore.
Cra primă au îngrijit deputații, ca să
se peară — ca de obicei — căci nu
s'au prezentat nici 40, ca să se poată
cel puțin verifica procesul verbal al
ședinței ultime. Adunându-se cu chin,
cu vai numărul recerut, interpelează
Visontai pe ministru în privința unei
ordinațiuni polițienești, care surfine,
că și pentru prelegeri științifice pu-
blice trebuie cerută concesiune. Seel
promite, că va răspunde după-
ce se va informa. La indemnitate vor-
besc Marjay Endrey și Be-
nyovszky contra. La finea ședinței
interpelează Babó peor cortegiile,
ce le face revisorul poiar din Cio-
grad printre învățători. Seel va cer-
esta.

În ședința de ieri a vorbit Uray
contra proiectului de indemnitate.

Un protest. Am fost dat știres,
că Wlassics a dat o ordinațiune nouă,
prin care restinge ceroul de activitate
al școlilor școlare. După cum mă-
turisește „Pester Lloyd”, ordinațiunea
aceasta viza naționalitățile. Acestea, obi-
cuite să nu primească ceva bun din
Budapesta, n'au remonstat, dar a re-
monstat șcaunul școlar din Oradea
mare, care a declarat categoric, că va
demisiona, ear' cel din Seghedin au spus
că refuză executarea acestei ordinațiuni,
dacă nu se va suspenda valabilitatea
ei pentru Seghedin.

Tot e fricos Wlassics, de nu are
încă curajul să iese pe față și să dea
fiecare ordinațiune în două feluri: unul,
care să asigure cea mai mare libertate
Maghiarilor, celalalt, încătugînd națio-
nalitățile. Altminteri își face de furcă
cu Jidanii din Oradea și cu cicoșii din
Seghedin.

Sermentii Ruteni! Organul
oficial al eparchiei rutene, „Görög-k-
tholikus szemle” perhorecează numirea
de „Ruteni” pentru populațiunea slavă
din nordostul Ungariei, propunînd în-
locuirea cu „Maghiaro-Ruteni”. Ser-
mentii Ruteni!

**Limba poporului, nu a sta-
tului.** Cardinalul-archiepiscop din Bar-
celona, Mgr. Casanas, a ținut o predică
despre împărțirea învățăturii creș-
tești, zicînd între altele: „Numai limba
poporului poate fi aceea, în care să fie
înțeluate popoarele în învățătura creș-
tinească. Așa a hotărît biserica în con-
formitate cu tradiția evanghelică. Pen-
tru aceea a dat Dumnezeu apostolilor
la început darul limbilor străine și spi-
ritului lui și și acum încă cu biserica lui.
Să nu ne păsăm dar de opreliștile politi-
cilor, cari sînt la guvern. Oamenii ace-
știa se duc, dar biserica rămîne și ne-
schimbata rămîne tradiția ei. Folosiți
dar, cum ați făcut și până acum, limba,
în care v'au învățat mamele voastre po-
runcile lui Dumnezeu.”

În Catalonia se vorbește un dia-
lect spaniol, care seamănă mult cu limba
provensală. Așa fiind, instrucția în limba
spaniolă n'ar prezenta greutatea așa de
mari. Cu toate acestea, Cataloazii in-
sistă cu o tenacitate vrednică de laudă,
că instrucția să li se dea în dialectul lor.
Ce să zicem de noi, căroa ni s'a impus
pentru studiul religiunii în școlile pri-
mare de stat un idiom cu totul străin
firii limbii noastre!

Despre natura juridică
a chestiunii române
din Transilvania și Ungaria.

De

Dr. Cassiu Maniu.

Serisorea lui Nicolae Bălcescu
cîtră contele Zamoyiski.

Iunie 1850.

(Urmare).

Românii, prin represalii și conduși
de instinctul de rasă, iau parte la toate
resbelele principatelor contra Ungariei
și neîncetat coc revoluțiune. La 1784
a trebuit nobilimea transilvană cu im-
perialii să-și combineze forțele, pentru
a înăbuși revoluțiunea dublă politică și
socială marcată de Horia. La 1791 Ro-
mânii reclamează dela împărat eman-
ciparea lor; dieta transilvană refuză.
Cu toate acestea în butul represiunei
legale a severității edictelor, în butul
incertitudinii și a viitorului credința na-
țională trăește mai departe, — rasă
persecutată de legi, prin perseveranța
sa, se ridică spre a-și pretinde elibera-
rea. Veni anul 1848. Maghiarii procla-
mă acea ce dl Kossuth numește egali-
tatea de drepturi. Dieta transilvană,
fără a avea respect de drepturile politice
și civile nouă, hotărăște actul anecsiunii
Transilvaniei la Ungaria, fără de-a con-
sulta, mai bine zis contra populațiunii
române.

Aceasta apucătură falsă necalifi-
cabilă și nepolitică a dietei și regimul
teroristic, la care au fost supuși Ro-
mânii, a dat signalul la acest resbel ne-
fast, care a cufundat Transilvania în
ruină și miserie. — Românii și Slavii
nu putură, dar nici nu trebuia să se
îndestulească cu egalitatea înaintea legii,
care e de însemnat, nici nu din buna
voie li-au acordat-o Maghiarii, ci prin o
cauză providențială și neașteptată de
revoluțiunea din Martie; egalitatea de
drepturi îi făcea Maghiarii, ei însă voră
a rămîne Români și Slavi. Aceasta
egalitate, ca să fie cea adevărată, tre-
buie să provină din egalitatea naționali-
tăților. Egalitatea națională a fost așa
dară dorul și pretensiunea generală dela
un capăt pînă la celalalt al Ungariei.

D-voastră, dle conte, cunoașteți prea
bine succesul acestor pretensiuni, ele
dădură peste o rezistență, la care ni-
meni nu poate să se aștepte după o
revoluțiune inscenată în numele liber-
tății, al egalității și al frățietății. Aceasta
rezistență fatală — s'ar pute numi oarbă —
fă semnalul de alarmă pentru resbelul
civil la nord, la sud, în tot locul, și
aduse pe Austriaci și pe Ruși. Eu sînt
convins în sufletul meu, că destinele
Ungariei ar fi fost cu totul altele, dacă
guvernul revoluționar ar fi venit la oare-
care învoială cu Slavii și cu Românii,
și dacă s'ar fi întors dela sistemul seu,
de a face totul prin și pentru maghia-
rism. Guvernul revoluționar din Pesta
abia instituit a avut greșală de a-și da
acelul de guvern legitim. În loc de a
fi un mijlocitor și un conciliant între
inimiciile și interesele raselor, el a ră-
mas partidă ostilă, de oare-ce în ochii
Românilor și ai Slavorilor nu a fost de-
cît guvernul maghiar, aclamat și sus-
ținut singur din partea Maghiarilor. Nu
din simpatie pentru despotism s'au răs-
boit Românii în Transilvania și în Bă-
nat; asemenea Croaților și Sârbilor, ei
siliți au fost a susține Austria pentru
ca nu cumva să-și desmintească credința
națională, care de zece secolii le-a dat
vieță.

(Va urma).

† Dr. Ioan Rațiu.

Depeșele.

București. Rațiu era sufletul
Transilvaniei și Transilvania e inima
românismului.

S'a născut unde a apus steaua
marelui Mihail. Unde s'a stins el, alte
făclii se vor aprinde, de- cel de sus, în
serviciul neamului românesc și mai ales
pentru a lumina calea mult amărișilor
noștri frați robiți.

Nu plîngeți, fiți fericiți, fiți mândri,
venerată Doamnă, că ați avut un ast-
fel de soț.

La mormîntul lui Rațiu, vesel să
zicem: Trăiască românismul; sufletul
seu va fi fericit! Rugându-vă să pri-
miți respectuoasa mea sărutare de mîndră,
e ca tot odată prin Domnia-Voastră, să
aduc și prinosul meu de recunoștință și
îndem, vrednicilor Români din Tran-
silvania.

Dumnezeu fie cu Domnia-Ta.

Dr. C. I. Istrati.

București. Societatea ardeleană
„Frăția” unește laorămile ei ferbînti cu
ale întregului neam românesc pentru
perderea ireparabilă a marelui luptător
Dr. Ioan Rațiu.

Secretar: Compa.

Galați. Ca vechiu amic al fami-
liei și al mult regretatului d-voastră soț
vă exprim sincerile mele condolențe pen-
tru înalta și ireparabila pierdere ce ați
suferit.

Alexandru Brum, prof. la liceu.

Iasi. Adănci regrete pentru per-
derea marelui patriot

Romulus Ionescu.

București. Împărtășesc din adă-
noul inimei dureră pentru pierderea lu-
bitului vostru soț, bătrânul luptător, că-
ruia toată suflarea românească li va
fi veștile recunoscătoare.

G. Bursan.

București. Plîngem dimpreună
pe marele Român și filantrop. Cu re-
cunoștință îi glorificăm faptele și cău-
tăm a-l imita. Monumentul seu trăește
în inimile Românilor și în admirația
din partea adversarilor. Binefăcător și
martir, nu va fi uitat.

Pop Florantin.

București. Împărtășim cu toată
românimea dureră ce ați încercat prin
perderea marelui Rațiu.

C. Dimitriu.

Budapesta. Deplîngem și noi
cu neamul întreg pierderea marelui no-
ștru bărbat. Tinerimea universitară
română.

Paris. Memoria lui Ioan Rațiu
va rămîne veștile vie în inima Româ-
nilor.

Mateiu Sassu.

București. Comitetul societății
„Dacia-Traiană” vă exprimă sincere con-
dolențe pentru dureroasa pierdere a ilu-
strului vostru soț.

Comitetul.

București. Binevoiți a primi mă-
tură adănci mele condolențe pentru
ireparabila pierdere, care îndurează
inima d-voastre și a tuturor Românilor.

Teodor Văcărescu.

București. Dumnezeu să vă în-
tărească inima spre a îndura cu resem-
nare neașteptată pierdere, la care în
mod sincer luăm parte.

Petra Catul, Socopol, Eremia, Purice,
Savu.

Născud. Primiți sincere condo-
lențe pentru marea și ireparabila per-
dere, care este a întreg neamului ro-
mânesc.

Deac, Domide, Murăjan,
Dr. Ciuta, Dolaga.

Câmpeni. Meseriații momâni din
Câmpeni cuprinși de jale deplîng tre-
cerea din viață a neuitatului bărbat, care
s'a distins prin apărarea drepturilor po-
porului român.

Secretarul.

Turda. Societatea femeilor ro-
mâne din Turda vă trimite adănci sim-
țite condolențe pentru pierderea mare-
lui bărbat.

Pentru comitet: Aurelia Boldea, presi-
dentă; Victor Bugner, secretar.

Abrud. Dureros ne-a atîna moar-
tea scumpului cap al familiei d-voastre
și a valorosului conducător al neamului
nostru. Mîngăere să vă dea doliul în-
tregului nostru neam.

Pentru Românii din Abrud și jur:

Dr. George David, avocat.

Vereș. Moartea subită a D-ului
Rațiu ne-a mîgăit adănc; pierderea pre-
sidentului partidului nostru e doliu na-
țional. Lîngă cununa meritelor căști-
gate în luptele naționale depunem și noi
condolențele noastre. Omagiu marelui
mort, al cărui coșciug îl însoțește la
groapă suspinul unui întreg popor.

Rogu, Spătaru, Dr. Popovici, Dr. Pro-
stianu, Dr. Olteanu, Dr. Topenag, Dr.
Meșter, Dr. Cigărean, V. Cărbă, Spă-
rîșcu, Malota, Liuba, Tataru, Iancu-
lescu, Schiopu.

Brasov. Tinerimea română din
Brasov, adănc emoționată de pierderea
ce va ajuns prin neașteptată trecere din
viață a ilustrului d-voastră soț, pierdere
pe care o simt cu jale toți Românii, vă
adresează respectuoasele sale condolențe.
În numele tinerimii: Mihail Popovici,
Dr. Dionisie Roman, Augustin Paul,
Dr. Eugen Meșian, Anton Păpărtiu,
Ioan Prigou.

Câmpeni. Umbră de adâncă jale s'a întins și peste poporul din Munții Apuseni. Moartea nemiloasă a secerat din sinul său pe cel mai erudit bărbat al neamului nostru. La catafalcul său stă plecându-și genunchii întreg poporul din Munții Apuseni, rugând pe bunul Dumnezeu să odihnească cu dreptii sufletul nobilului defunct.

Arad. Ne asociem cu domnia voastră la jalea adâncă, în care v'a adus pierderea iubitului soț, a marelui bărbat al neamului nostru, Dr. Ioan Rațiu. *Redacția Tribuna Poporului.*

București-Domeni. Iau o parte vie la marea durere ce ați încercat. *Georga Moroianu.*

Dej. În istoria neamului nostru Olio înscrie un nume strălucit, dar' românimea jalește pierderea falnicului stejar, care cu înalt idealism și cu credință perseverentă a luptat viața întreagă pentru drepturile neamului românesc. Primiți și din partea noastră condolențe și espreia jalei pentru trecerea la înaltitate a veneratului d-voastră soț. *Dr. Alexandru Vajda și soția.*

Bistrița. Doliul pentru repăsarea soțului d-voastră iubit și venerat e simțit de întreg poporul român, de toți fiii lui. *Fam. Dr. Tripon.*

Blaj. Deplângem sincer pe ilustrul decedat și rugăm pe Dumnezeu să vă mângăie. *Familia Fodor.*

Medias. Regretăm din inimă moartea marelui luptător și conducător al neamului nostru. *Moldovan, Mircea.*

Cluj. Mângăie-te, căci azi tot Românul adevărat plânge, căci pentru toți a murit. *Basilu Podoabă.*

Abrud. Mă alătur la doliul cauzat prin moartea bunului amic Dr. Rațiu. *Nicola.*

Beghinul-ăsesc. Vă rugăm a primi sincerile noastre condolențe pentru pierderea scumpului soț. *Dr. Ioan Popescu și soția.*

Jibeu. Sincere condolențe pentru pierderea scumpului d-voastră soț. *Emeric Pop.*

Câmpeni. Adânc mișcați și întristați de moartea neașteptată a mult iubitului nostru president cu inima adroită vă rugăm să primiți espreia sincerei noastre condolențe. *Familia Dr. Z. Chirtop.*

Brașov. Moartea iubitului nostru bărbat și demnului conducător al Românilor o deplângem împreună cu d-voastră. Dumnezeu să vă mângăie pe toți. *Familia Sorescu.*

Câmpeni. Cuprinși de jale pentru cruda pierdere, ce îndură națiunea română, venim a depune tributul nostru de profundă durere pe cociugul repăsutului. *Familia Vasile Chirtop.*

Cluj. Primiți cele mai adânci condolențe. *Deaky Alberti Attila.*

Teiuș. Dumnezeu să vă ușureze durerea abia suportabilă, ce ați îndurat. *Teiugeni.*

Brașov. Primiți condolențele noastre. *Dr. V. Moldovan, Augusta Moldovan, Hermina Moldovan.*

Valasut. Primiți condolența noastră și a poporului român. Dumnezeu să vă mângăie. *Sabin și Emilia.*

Chișinău. Deplâng împreună cu d-voastră pe iubitul defunct. *Mihail Velicu.*

Vintul-superior. Primiți, vă rog, cele mai sincere condolențe. *Familia Iacobescu.*

Oradea-mare. Primiți condolențele mele. *Dr. Ardelean.*

București. Sincere condolențe. *Familia Aurel Popovici.*

Seliște. Jelim adânc împreună cu voi subita moarte a scumpului nostru prețin. Primiți și dela noi inimile noastre condolențe. *Familia protopopului Droc.*

București. Adânc consternați de moartea neașteptată și ireparabilă a ilustrului d-voastră soț, aprig și infocat apărător al drepturilor și revindcărilor națiunii române din Transilvania, Ungaria și Bănat, trimitem condolențele noastre. Dumnezeu să vă protegă și să vă mângăie.

Nicolas Istrati și soția sa Ana.

Voci de presă.

Continuăm cu aprecierile ziarelor române asupra repăsutului Dr. Rațiu:

„Drapelul”.

Un fior cuprinde toate inimile românești, un cutremur agudue toate sufletele, nemărginită este durerea ce resimțim... căci prea grea este pierderea ce îndurăm, decât să o putem cuprinde în întreaga ei mărire.

Presidentul partidului național român, venerabilul bătrân încrunțit în lupta națională, Dr. Ioan Rațiu, a închis ochii pentru totdeauna, lăsând poporul său în adânc doliu.

O stăncă, care atâta vreme a resistat voinicește tuturor furtunilor, s'a prăbușit; o inimă caldă românească a încetat de a mai palpa; un suflet nobil s'a înălțat spre Dumnezeu, părăsind cele vremelnice... Dr. Ioan Rațiu nu mai este între noi...

Care Român nu știe cine a fost Dr. Ioan Rațiu, figura de voevod a istoriei noastre contemporane?! Și cine va pute spune într'un resuslet, cât de orunță este lovitura sorții ce ne-a ajuns?!

Cincizeci de ani, o jumătate de secol, a trecut de când ne-am deprins a-l vedea pe Dr. Ioan Rațiu în iredle prime de luptă ale poporului său, gata ori-ce jertfă pentru limbă, lege și moșie?...

„Activitatea”.

Urmat-a în toată a sa viață prescrierilor morale și anume: Ca bun patriot purtat-a în inima sa pentru neamul său și patria sa, care l'a născut și ocrotit, bunătatea, gloria și iubirea nestrămutată, fără ca prin aceste să fie luat în prigonire oare-cândva pe conlocuitorii săi de alt neam.

În urma acestor calități eminente națiunea l'a pur, din încrederea ce și-o câștigase, în fruntea sa ca o cârmă și adevărat interpret al său și al aspirațiilor sale, pentru cari suferit-a prigoniri, alungări și temniță, în urmă chiar și imputări nemeritate din partea alor săi, cari și mai simțitor li jigniră în caracterul lui firm și puritan.

Pe lângă toate aceste a stat ca o stâncă de granit, isbită de valurile furtunoase ale mării, fără să-și părăsească locul și fără de-a ceda vederilor sale duștoare la limanul doririlor lui, pentru cari cu atâta abnegațiune a luptat, înfruntând toate atacurile cu bărbăție eroică.

Cu drept putem esolama cu zicerea lui Goethe: „Trecutul nu se va reînnoa, dar' vasele luiitoare ale gloriei sale vor lumina încă neam pentru posteritate”.

Poporul Român va deplânge încă multe vremuri pe acest bărbat alieva activ, căruia abea-l vom afla imitator!

„Patriotul” (București).

Urișul, cu capul nins de anii grei pentru românismul ardelean; Românul mare, care în disprețul samovolniciei și al neomeniei maghiare, cu o tenacitate vrednică de marii noștri strămoși a ținut sus, sus de tot stindardul mândru al românismului neperitor; stocul neîntrecut în devotamentul și abnegațiunea pentru cauza fraților sei străiviți de jugul de fer al aroganței secerșitorilor de veacuri ai neamului nostru; Rațiu — acel care dincoace și dincolo de Carpați intrupa nescrușcată negociatoare a românismului de a nu expira sub călăul călăului; Ioan Rațiu, mare ca Român și mare ca om, podoabă a românismului, oade sub secura hidoasei morți.

Ceea-ce n-au putut anii de neajunsuri, de grele persecuțiuni din partea maghiarismului triumfător — a făcut-o imposibila moarte, indiferentă la sfârșirea, pe care actul ei de cruzime avea să o provoace în sufletele noastre ale tuturor, cari simțim și voim să perseverăm ca Români, mândri de trecutul nostru, geloși de patrimoniul graiului și al credinței, lăsați moștenire de eroicii strămoși.

Ioan Rațiu a căzut — dar' e o cădere de erou, în plină luptă pentru neștirbirea comoarei românismului ardelean; a căzut cu fruntea înclină de mândre

dra aureolă a Românilui, care 'și-a îndeplinit până în capăt datoria de Român.

Lăcrămile, pe cari le voreăm aci pentru doborârea acestui stejar falnic al românismului, s'ă contrione și ele la ușurarea sufletelor familiilor ilustrului defunct și a marelui familii în doliu după el, imensitatea a însuși românismului!

Aniversarea luării Plevnei.

Visita M. Sale Regelui României, făcută principelui Bulgariei, vizitarea Plevnei, a îngrozitorului loc, care a resfrânt rasele de glorie asupra capului armatei române și a reînviat vechea viteză a soldatului român, sentinela orientului; toate au pregătit în mod cu totul deosebit, s'ărbarea din acest an a aniversării luării Plevnei.

În amintirea acestei zile decisive pentru viața statului român, inteptul și viteazul Rege Carol, corpurile legiuitoare, armata și întreaga suferă a României, toți au concurat la ridicarea s'ărbării independenței statului român.

Deja Marți în 9 Decembrie s'a prezentat la palatul regal o delegațiune a infanteriei compusă de d-nii: Dimitrie Sturdza, general Iaroc, comandantul corpului IV. de armată; general Tătărescu, comandul diviziei IV, infanterie; general Anghelescu, comandantul brigadei VIII, infanterie, și de câte un colonel, un locot-colonel, un maior, un căpitan, un locotenent și un sub-locotenent din fiecare armată, ear' de un locot-colonel, un maior și un căpitan din divizia activă, spre a oferi M. S. Regelui un obiect.

M. Sa plăcut surprins de semnificativul dar oferit de generalul Iaroc a respuns următoarele:

Primesc cu vie mulțumire acest frumos, dar, ca o nouă dovadă a credinței armatei și ca o scumpă amintire a răboiului, în care infanteria a avut un rol așa de însemnat. Mă bucur, că ați ales tocmai chipul unui Dorobant, care a câștigat în campania noastră o adevărată popularitate. Regimentele de infanterie și batalioanele de vânători pot privi cu mândrie pe camarazii lor, cari au eules la Grivița, Plevna, Rahova și Smîrdan lauri neperitori. Acolo trupele pedestre au întemeiat renumele lor; trofeele, cucerite pe câmpurile de bătălie, mărturisesc cu ce avânt au luptat și cu ce vitejie au înfruntat toate primejdiiile. Sânt convins, că faptele răboinice din trecut vor fi de a pururea un puternic indemn pentru vitor, și că armata nu va uita niciodată marea epocă, când s'a redeșteptat acum 25 ani vitejia strămoșască. Mulțumesc pentru cuvintele călduroase, cu cari imi oferiți acest frumos dar împodobit cu episoade ale răboiului și care are un preț deosebit pentru Mine.

Tot cu această ocaziune ministrul de răboiu a prezentat M. Sale un proiect de decret pentru amnestrarea și grațierea tuturor războiștilor, cari s'au retras dela îndatoririle militare.

Decretul primit din partea regelui Carol este de următorul cuprins.

Art. 1. Desertorii și nesupușii, ale căror clase sânt în gloate și militii, se amnestrăză pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei se pot întoarce la căminele lor, trecându-se în elementul clasei corespunzătoare.

Art. 2. Desertorii și nesupușii, ale căror clase sânt în rezervă, concedii sau sub arme, se amnestrăză pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei sânt datorii a se prezenta la corpurile și serviciile lor pentru a-și îndeplini obligațiunile militare potrivit legii, trecându-se apoi în elementul clasei lor.

Art. 3. Condamnații pentru delictul de desertare simplă sau nesupunere la legea de recrutare se grațiază pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei vor fi trimiși corpurilor și serviciilor, cărora aparțin pentru a-și îndeplini obligațiunile militare potrivit legii.

Art. 4. Amnestrății de sub art. 2 și grațiazii de sub art. 3 sânt datorii a se prezenta la corpurile și serviciile, din cari fac parte, până la 31 Martie 1903.

Acest decret de mare importanță va face ca mulți cari pribegesc prin țări străine să se reîntoarcă la vatra patriei lor.

Despre grandioasele s'ărbări de ieri vom da amănunte în numărul proxim.

Spicuri din foile maghiare.

Un ziar unguresc, care servește vintului cel mai brutal și pe reprezentant tipic al acestei direcții, baronul Bánffy, — e „Magyar Szó” — a introdus o rubrică permanentă cu titlul „Nemzetiségi tájékoztató”, adică un fel de „esecse ale naționalităților”.

Introducem — sau reintroducem și noi — o rubrică în „Tribuna”, în care s'ă înșirăm nu esecsele presei ungurești — căci pentru aceasta ne ar lipsi spațiul — ci numai unele publicațiuni și enunțiațiuni ale ziarelor maghiare, cari credem, că ar interesa pe toți Românii. Vom fi cât se poate de scurți la vorbă în această rubrică și absolut obiectivi, d'ci cu totul altfel decât „contrații dela zărele ungurești. Dela comentarii ori aprecieri ne vom abține, lăsând ca ceea ce reproducem să aibă caracterul simplu al unei informații. O dinea ce vom observa este alfabetică. Începem chiar de azi.

„Alkotmány” (10 Decembrie n.) într-o soritoare din Paris despre „Terrorismul francmasonilor” zice: Dacă Franția alungă din țară pe călugări, de ce oare România să nu facă același lucru cu Jidovii, cari nu se supun legilor ei?

— În același număr sub titlul „Sufărințele unei parochii gr-cat. într-o comună s'ăsească” — înregistrează suferințele Românilor din Lechința-s'ăsească, traducând din „Gazeta Transilvaniei”.

„Bud. Napló” (10 Dec.) sub titlul „Ferekide ur” își arată neozul pentru condolențele camerei române către d-na Rațiu. Zice, că România aliată Ungariei a depus semn de omaj la sicriul unui trădător de patrie, care a fost și în temniță pentru atitudinea sa contrară statului. Cere intervenirea guvernului maghiar și a ministerului de externe.

— În nr. din 4 Dec. publică un foileton de Jókai, în care povestește, cum Spaniolii și-a întemeiat dominația în America-sudică prin amor. Jókai zice, că așa să facă și Ungurii.

„Ce putere e aceasta: gramatica viva” — zice Jókai, Spaniolii au cucerit cu ea întreagă America-sudică și acum stăpânesc acolo, când nu mai au nici guvern, nici ostire, nici preoțime, care să lupte sau să binecuvinteze în acele țări. Și noi, Maghiarii, nu știm cucerii cu ea. Doar aceasta e o știință așa de dulce: un cuvânt și o s'ărutare.

Avem legi, instituțiuni, școale, internate și institute, avem guvern, administrație, literatură, presă, avem comunicațiune, comerț, orage înfloritoare, sate spornice, agricultură bogată, avem parlament și domnitor iubitor de popor, avem o coroană de 900 ani și o constituțiune eternă; toate acestea sânt ale noastre, toate sânt puteri ungurești.

Și totuși față cu naționalitățile sântem tot und e eram pe vremea regelui Stefan-cel-Sfânt. La noi lipsește gramatica viva. Bărbații maghiari nu mai știu iubi?!

„Ellenzék” (11 Dec.) publică un foileton cu titlul „Alexandri Vazule”, cel mai mare poet român, de Isacu Emil. Tinerelul autor, fiul de 16 ani al dlui avocat Dr. Aurel Isacu, care debutează acum prima oară în jurnalele maghiare din Cluj (astfel și în „Frisz Ujság”) dă o scurtă schiță biografică a bardului dela Mirocești ascriindu-l lui și — înființarea Academiei Române.

„Magyar Szó” (19 Dec.) sub titlul „Luptă în contra agitatorilor” raportează despre o întrunire ținută în Pesta la hotelul „Calul Alb”, în care era vorbă să organizeze „societatea Maghiarilor din Nord”, în contra panslavismului. La propunerea unui oare-care Reztó (nomen est omen) au luat hotărârea a se organiza nu numai contra panslavismului, ci și contra dacoromânismului și pangermanismului. S'a ales în acest scop un comitet în frunte cu Páryi Ede, red. responsabil la „Magyar Szó”.

— În nr. din 10 Dec. tratează la primul loc Antisemitismul, combătându-l și concludând: „S'ă întindem dreapta frățască Jidovilor din Ungaria și s'ă-i contopim în corpul națiunii maghiare”.

— În același număr la rubrica „Esecse ale naționalităților” scrie despre înmormântarea Drului Rațiu (un raport fantastic) și despre Dr. Dăianu, protopo-

pului Clujului, de care se ocupă cu predilecție. Aci zice, că „Dr. Izák Aurél...” bărbatul cunoscut pentru sentimentele sale maghiare (!) a fost aliat a abzie de direstoratul (?) Economului pentru boala „a de nervi” — și sub presiunea dlui Dăianu la organizarea direcțiunii n'au fost candidați decât tot numai — Români!...

— Sub același titlu general de „Esecse...” tratează foala lui Bánffy și „școalele românești”. *Cettlor.*

Revista esternă

Peninsula-Balcantică.

Ziarul „Birmingham Post” aduce o interesantă știre, din cursă autorizată, cu privire la chestiunea macedonească.

Organul englez afirmă, că guvernul din Atena a făcut pe lângă cel din Londra demersuri stăruitoare în sensul unei soluțiuni urgente a crizei acute, prin care trece Macedonia. Ministrul Greciei la Londra a remis lordului Lansdowne o notă, prin care cabinetul elin atrage serioasa atențiune a Angliei asupra pericolului situațiunii și relevă necesitatea unei intervențiuni colective a Puterilor.

Nota guvernului grecos termină opinând pentru un regim analog celui acordat insulei Creta, spre a se putea crea o protecțiune eficace a vieții și intereselor diverselor naționalități creștine din Macedonia.

Ziarul „Globe”, comentând această știre, nu numai că nu-i pune la îndoială temeinicia, dar' accentuează caracterul de gravitate extraordinară, pe care îl are demersul Greciei.

Inspectorul general Hilun Pașca și ajutorul seu Nassir Pașca au fost primiți ieri în audiență de Sultan. El au plecat apoi cu un tren special la Salonici și Uscub, pentru a supraveghea aplicarea reformelor.

O ceată de insurgenți a fost zilele trecute cu totul nimicită de armatele turcești.

Colonelul Iancoff s'a întors în Bulgaria, la Varna, de oare-ce guvernul grecos nu l'a permis să stea pe pământul Greciei.

Directorul ziarului „Male Novine” din Belgrad a fost judecat și condamnat, pentru atac în contra ambasadorului turo.

Venezuela.

Flota engleză și germană a început deja cu capturarea de corăbii venezuelene, între cari și o corabie de răboiu. Castro, presidentul republicei, a luat o atitudine provocatoare față de Anglia și Germania. Toți supușii englezi din Caracac au fost arestați, ceea ce a produs înse multumire în Anglia, fiind ei în temniță mai siguri de furia plebei. Statele-Unite din America de nord nu se amestecă în acest conflict, fiind asigurate de cele două Puteri, că acestea nu vor anexa teritoriile.

Știri mărunte.

38 referate au fost rezolvate ieri în parlamentul german. Unul orator nu l'a fost permis să vorbească mai mult de 8 minute.

În Maroc s'a ivit un nou pretendent la tron. Trupele Sultanului au fost bătute de o seminișă răsculată.

Cronica zilei.

Sibiu, 12 Dec. n. 1902

Regele pentru săracii din Viena. Primarul Vienei a comunicat în ședința senatului, că M. Sa a donat pe seama s'ărmărilor din Viena 12.000 coroane.

Coroane eterne. Din contribuiriile junimei române pentru cununa pe sicriul mult regretatului Dr. Ioan Rațiu s'a încesat cor. 48.40, din cari cooperându-se cheltueile cu cor. 40.48, diferența de cor. 792 s'a transpus în memoria de cedatului la fondul v'ăduvelor și orfanilor meseriașilor români, creat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. *Colectantul.*

Inginer hotarnic. Anunțând moartea inginerului Onoriu Tilea, am scris, că repăsut a fost singurul inginer hotarnic român. Rectificăm această știre anunțând faptul, că mai avem un inginer hotarnic român, care e vrednicul domn Ite Dopp în Medias. Dl Dopp e inginer de comasație din anul 1898 și s'ă bucură de o clientelă numeroasă.

A apărut: Fascicula 28 din „Enciclopedia Română” cuvintele dela Prislop-Ricoșet.

La ziua numelui. Dăm loc cu plăcere următoarelor rânduri. Eram obișnuit, ca la sărbătoarea pomenirii Sfântului lui Andrei să dau ochii cu amicii și colegii mei Andrei Baltes, fost redactor la „Tribuna”, să-l string mâna lui și să-l aud vocea de bas, cu care totdeauna ruga pe Dumnezeu să facă ce dreptatea să triumfeze între omenime. Astăzi însă neputând a pătrunde în oala întunecoasă, în care iubitul Andrei de prezent suferă, rog pe bunul Dumnezeu să-l întărească, răbdarea ca să treacă aceste zile amare mai cu ușurință; ear' patronul meu, Sfântul Andrei, să-l învrednicească a-și sberba onomastica pe viitor la lumina zilei între amicii lui. Lugo, 29 Noembrie 1902. N. Jugăr.

— Ne alăturăm și noi la urările exprimate mai sus și dorim d-nului Baltes putere, ca să poată suporta greutățile și să scape sănătos. Redacția.

Țarul în România. În cercurile diplomatice se consideră de fapt implinit, că la primăvară Țarul Nicolae va sosi la Sibiu, ca să viziteze pe regele Carol.

Ambasadorul german din Viena. Din Viena se anunță, că cu ocaziunea audienței de ieri, ce a avut-o marele ambasador al Germaniei prințul de Eulenburg la împăratul nostru, acesta și-a exprimat părerea de rău, că în urma continuării boale, ambasadorul este silit a-și părăsi portul, în care și-a câștigat atâtea merite. Ca un deosebit semn al stimei și al iubirii ce i-o păstrează, împăratul i-a oferit portretul său în mărime naturală, ce e aproape terminat. După audiența prințul de Eulenburg pe rând a vizitat pe toți ambasadorii, miniștrii și demnitarii Curții, ceea ce atăta l-au obosit, încât a trebuit să rămână în pat și să-și amâne călătoria la Liebenburg.

La Reunirea sodalilor români din Sibiu s'au înscris membri ordinari Petru Ilie, măiestru compozitor de artă, Iosif Prudner, Ioan Poplăcenel, sodali pentofari, Petru Sărbu, sodal măcelar, Ilie Slavu, Nicolae Gărlonța, sodali măsari, Isidor Marcovici, Nicolae Oprig, sodali ouleg-tipografi, George Șolma, sodal turnător de fer și Ioan Popa Popidan, măiestru măsar.

Serviciul diplomației rusești pentru organizare militară. Din Petersburg se anunță, că ministrul rusesc de război se ocupă serios cu proiectul instituirii unei clase la academia superioară militară numită Nicolae, pentru cultivarea specială a limbilor străine și a dreptului internațional. Prin acest proiect ministrul tinde la pregătirea militarilor pentru cariera diplomatică și are mai ales în vedere, că militarilor să câștige plăcere pentru cariera diplomatică, eschizând cu timpul civilii din funcțiunile diplomatice.

Björnson de 70 de ani. Renumiul scriitor norvegian Björnson și-a implinit acum anul al 70-lea al vieții sale. Din acest incident bătrânul scriitor a fost sărbătorit atât în Dania, cât și în Norvegia. Din Kopenhaga se anunță, că aniversarea a 70-a nașterii lui Björnson a fost sălătuată în mod entuziast și pe lângă un album cu 30 de mii de subscrieri, care a fost predat marelui scriitor, s'a mai dat și un număr festiv. În acest număr sunt scrierile celor mai distinși scriitori danezi și norvegieni. Tot acum apare în două volume și biografia lui Björnson compusă pe baza datelor adunate de însuși marele scriitor. Partea primă îl tractează timpul juneșii până când a pătât ca poet, ear' a doua îi espune activitatea până în prezent.

Congres bulgaro-macedonean albanez. Comitetele Albanezilor italieni au trimis reprezentanți la congresul bulgaro-macedonean-albanez, care s'a început ieri la Viena.

Vulcan în acțiune. Se depezează din Guatemala (America centrală), că continuă acolo înspăimântătoare erupțiuni. Lângă vulcanul Santa Maria s'au deschis cinci cratere noi.

Vindecarea racului. Telegrama soite la Londra spun, că doctorul american Wyeth susține cum că de trei ani vindecă cancerul cu injeccțiuni de apă clorotitoare.

Un comitet de inițiativă. Ziarul „Cronica” din București ocupându-se într-un articol cu titlul „Pentru caie drala din Sibiu” de bogatele oferte benevole făcute din partea credincioșilor gr-or. dela noi pentru clădirea catedralei, ne aduce știrea, că Transilvănenii așezați în România s'unt pe cale a ne constitui într-un comitet de inițiativă pentru ca fiecare să-și poată im-lini datorințele, ce le are față de biserică din patria lor originară. Fondul catedralei se va augmenta deci în mod considerabil prin ajutoarele fraților noștri din țară.

Impăratul Germaniei la esoposia din St. Louis. David R. Francis, președintele esoposiei, ce se va aranja în 1904 în St. Louis, a invitat în mod formal pe împăratul Wilhelm ca să iasă parte; ear' în cazul că nu va putea, îl roagă ca să fie reprezentat prin moștenitorul de tron.

Datoria hipotecară a Italiei. După o amănunțită statistică făcută de biroul oficial al regatului Italian cifra datoriei hipotecare a Italiei s'ar ridicat la nouă miliarde. S'a constatat însă, că ar fi numai de patru miliarde, de oare ce în tabelele oficiale s'au înregistrat numai aceste constituind ipotecile.

Un cioban învățat Zilele trecute în Danemarca la Seeholm, s'a celebrat a 72-a aniversare a unui păstor, a bătrânului Gervij, după-cum este numit acolo, cu un deosebit ceremonial.

Acest Gervij, după-ce timp de 50 ani a păzit oile stăpânului său, a părăsit într-o bună zi vitele sale și s'a retras pentru a se îndeletnici numai cu scumpele sale studii. Acest Gervij este într'adevăr un păstor extraordinar.

El cunoaște bine literatura franceză și cea germană. Este născut în Alsacia, de unde veni în Danemarca, când n'avea decât 20 ani. Oțelilor sale el le vorbea în limba germană. Dar' când întâlnia oameni învățați el avea o deosebită plăcere să le povestească versuri din scrierile francezei Corneille sau Racine.

Gervij de altfel este în curent și cu întâmplările politice.

Falsificări de bani. De un timp încoace circula banonote false de 10 cor. Ele se cunosc încălța de pe culoarea cam brună a tiparului de deasupra, afară de aceea literele sunt cam șterse.

Transferările dela armata comună la honvezi. Pe ziua de 31 Decembrie 1902 sunt transferați la honvezi între alții și următorii domni locotenenți în rezervă: Andrei Popa dela reg. 2 de inf. la reg. 23 de honvezi, Victor Forfotă dela 31 la 21, Eugen Bănuț dela 31 la 14, Fr. Bardos dela 81 la 1, Dr. Liviu Tămădău dela 50 la 12, Ioan Bachiș dela 63 la 22, Aurel Stoica dela 63 la 23, Constantin Budiu dela 64 la 22, Victor Petri dela art. corpului XII la reg. 23 de honvezi, cadeți în rezervă: Ioan Ivanovici dela 50 la 24, Dr. Octavian Popescu dela 51 la 22, Ioan Gheție dela 51 la 3, Aurel Giurgiu recte Laureanu dela 62 la 21 și Vasile Vasilescu dela 64 la 23.

Anarhiști arestați. Din Barcelona se anunță, că poliția a arestat 3 anarhiști, cari împărțeau broșuri de propagandă.

Invitare.

Domnii membrii ai clubului municipal român din comitatul Sibiu se invită prin aceasta la conferința, ce se va ține Mercuri în 17 Decembrie a. o. la 5 ore d. a în localul Casei române. Se vor discuta obiectele puse la ordine de zi pentru adunarea generală extraordinară a comitetului municipal, convocată pe Joi în 18 Dec. a. o. Sibiu, în 12 Dec. 1902.

I. de Preda, president. Dr. Ben. secretar.

Daruri de Crăciun pentru săracii noștri.

„Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viasă vecinică.”

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, din localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu.”

La apelul publicat de noi în cauza adunării de daruri următorii marinimoși au binevoit a ne sări în ajutor cu următoarele sume, dăruite pentru darurile de Crăciun, ce le vom împărți în ajutorul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos între săracii noștri și anume: dl Emil Kirscher, restaur. . . . 1 cor. • Fritz W. Elger, măsar . . . 5 • Lacrimile vărsate de săracii noștri servească de cea mai înaltă recompensă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac această manifestare a simțului și datorinței creștinești.

Cu o cale ne permitem a ne ruga de cei ce doresc să contribuie cu bani, vestimente, încălțăminte, etc., pentru săracii noștri să binevoiască a trimite darurile lor sau la adresa subscrisului president sau la a subscrisului comitet.

Sibiu, 10 Dec. n. 1902. Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu.”

Vic Tordășianu, Ioan Apolsan, president. notar.

Mulțumită.

Tuturor acelor prea onorați domni și doamne, cari au participat la înmormântarea iubitului meu soț

IOAN BOTTA,

precum și celor, cari din acest incident au binevoit a mă mângăia prin sincere și simțite condolențe, le esprim pe această cale recunoștința și mulțumita mea ferbinte.

Bistrița, în 10 Dec. 1902.

Valeria Botta nasc. Vitez de Zsady.

Dela teatru.

Cuprinsul piesei „Heidmanns Fritz”, reprezentată aseară, este următorul: Amploiatul Heidmann (dl Seger) dăce cu soția sa și cu fetele sale o viață familiară ideală.

Cea mai mare dintre fiice, Berta, (doara Brunner) e telegrafistă; a doua, Ottilia (doara Spielmann), învățătoare și cea mai mică, numai de 16 ani, Fritz, (doara Weiser) are să devină profesoară de muzică.

Berta e entuziasmată pentru emanciparea femeii, iubeste însă pe dr. med. Ernst Müller (dl Liebessny), cu care se și logodește.

Otto Winterberg (dl Frank), un amic al drului Müller, vine să-l cerceteze pe acesta, întâlnindu-l pe Ottilia, oareia îi făcea cu câțiva ani mai nainte curte, și o cere de soție.

Vine acum Felix (dl Nekut) și se plânge celei mai mici (Fritzchen), că mamă-sa voește cu sile să-l facă ministru, pentru-ce el nici voie, nici talent nu are, ci vrea să rămână econom, conducându-și moșia sa. Se înțelege cu Fritzchen ca el să se prefacă bolnav.

Ambicioasa lui mamă consultă pe consilierul medical Horn asupra sănătății fiului ei. Horn o sfătuiește să lase pe fiul său la moșie, ceea-ce se și întâmplă. Piesa, care e destul de bine lucrată, se sfârșește cu logodna celor doi iubiti, Felix și Fritzchen. Reprezentarea a succedat foarte bine. Domnișoara Lori Weiser a jucat cu obicaiuita i veselie și cu temperament. Asemenea și domnișoarele Brunner, Spielmann, Renner precum și doamna Ernst, care ne-a reprezentat, după tabloul d-sale, o burgheză mulțumită cu sine, fără griji și fericiată. Dintre domni au jucat cu multă pricepere Nekut, Seger și Radl.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Bibliografie.

„Căldarul Poporului”.

Al optsprezecelea an din „Căldarul Poporului” e gata să pornească de nou pe drumul către casa țăranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum „Tipografia” s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un căldar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care se fie adevărat o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar pare după firea căldarului.

După obicnuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însofiri de negoț, bancă, cuprinzând date bogate și nouă, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeul Românului”. Urmează numai decât o frumoasă și îndușgătoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldovei, dl Grigore C. Butureanu, care atârnă căldură a pus în descrierea vieții eroiului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Mureș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se afla chipul lui Iancu, așa cum nu s'a

mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscalitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragă poezie de I. Șerbanescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eard anume la Viena pentru „Căldarul Poporului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bănuțiu. O anecdotă „Coptii Țigănu-lui” de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jălnică istorisire din viața țăranilor de poetul A. Vla-huța, urmată de o glumă, premere portretul regretatului poet băndăean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumeață a lui, „Papricașu nașului”. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă „Cădrule, Măria-Ta...”, o snoavă „Ovreiul la rai”, și apoi urmează „Revașul nostru”, aceasta gasetă anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Revașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-ate generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După revaș se continuă articolul din anul trecut „Bucătăria țăranului”, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, careia îi urmează țergurile.

Notă. Căldarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 46

bani (23 cr.) cu portio cu tot. Pentru însoțirea speselor cu portio se recomandă, ca să și-l procure mai mulți decădă.

Trimiterea cu ramburs vine prea scumpă, de aceea îi espedăm numai trimițându-se banii înainte. 10 esep. comandate de-odată, se trimis cu portio plătit de Tip.

Dreptul civil român. A apărut vol. II. din prețuitul op „Dreptul civil român” de dl C. Nacu, profesor la universitatea din București. Volumul acesta pe o estindere de 910 pagini 8%, mare sub titlul: Despre succesiuni, despre donațiuni între vii și despre testamente, despre contracte sau convențiuni — cuprinde cele mai însemnate părți din dreptul privat. Dl C. Nacu este cunoscut ca un jurisconsult de primul rang în România. Opul său e tratat cu un mare aparat științific și practic. La fiecare pagină observăm exprimate în modul cel mai clar vederile savantului și praxa juridică de toate zilele. Recomandăm cu toată căldura juristilor noștri procurarea acestui op de mare valoare pentru toți Românii, cari se interesează de știință și de justiția regatului român. Prețul vol. II. e 12 lei. Se află de vânzare la librăria I. V. Sococu, în București.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școlile populare, de Dr. Nicolae Pop. Edi-tura IX., îndreptată și acomodată celui mai nou plan de învățământ Brașov, 1900. Editura lui H. Zeidner. Prețul broșurat cu harta Ungariei în negru 50 bani, colorată 60 bani.

A apărut în editura librăriei H. Zeidner, Brașov, antia carte a copiilor sau Abecedarul ilustrat pentru I. clasă primară de St. C. Alexandru. Prețul 40 b. Cartea este aprobată de consistoriul din Caransebeș. Tot acolo au apărut: A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare în școlile pop. române de Francisc Kocs și Iosif Goldis. Prețul 50 b. Elemente de fizică pentru școlile pop. de Ioan Dariu. Prețul legat 60 b și I. și II. caiet de desen cu figuri pentru școlile primare. Prețul fiecărui caiet 20 bani.

A apărut: Anuarul Societății pentru fondul de Teatru român pe anul 1901—1902. Anuarul conține date foarte interesante. — E de dorit ca fiecare să-l citească upre aș face idee basată despre starea societății de teatru român.

„Din largul lumii”. Note din călătorie, de Radu D. Rosetti. Constanța Ed. tip. Frații Grigoriu 1903. Prețul 3 lei. — Un drăgălaș volum cu ilustrații, în care cunoscutul autor își deserie cu o măiestrie plină de sentiment impresiile din călătoriile lui prin Italia și Bucovina.

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești: Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . . . cor. —40 Portretul Metropolitului Sterea Suluțiu . . . —40 Portretul profesorului Gregoriu Silași . . . —30 Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii . . . —40 Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . . —30 Catedrala din Blaj . . . —80

A apărut: Teologia pastorală de Dr. Isidor Marcu, canonic metropolitan. Vol. I. Didactica pastorală. Blaj 1902. Prețul 4 cor. (Rom. 4 l. 50 b.) În mica noastră literatură teologică era adăno simțită lipsa unui op de teologie pastorală. Lipsa aceasta e suplinită în mod demn de numele autorului prin opul de față, care se ocupă în acest vol. I. indeosebi cu Didactica pastorală, adică cu Homiletica și Catechetica. Cartea va face servicii eseculente nu numai clerului, ci chiar și învățătorilor. Autorul promite a scoate în curând și Liturgica și Hodegetica pastorală, ca opul să fie complet.

„Versuri” de Demetrius. Un drăgălaș volum de poesii a apărut în editia asociațiunii „Artă” din Buzău, cu titlul simplu de mai sus; autorul anonim Demetrius este un tinăr originar din Transilvania. Volumul acesta este începutul publicării unui șir de lucrări ale scriitorilor noștri tineri. Prețul volumului de 160 pag. hârtie fină, 4° este numai 2 lei. Se află de vânzare la tipografia „Crucea” în Buzău, precum și la librăria noastră.

Dictionar mitologic de Gavril Pop, canonic în Blaj. Patru broșuri. Prețul fascicoului ultim 20 bani. Intreg opul nelegat costă numai 1 cor. 45 bani cu portul-postal împreună. Opul acesta umple un gol foarte simțit la noi. Se estinde pe 294 pagini 8%, și se află de vânzare la autorul în Blaj. Recomandăm cu toată căldura această interesantă carte tuturor acelor, cari doresc să-și desfășoare fantasia prin frumoasa lume a mitologiei antice.

„Carnetul roșu” este titlul unei interesante nobile, tradusă din germană de Mogen și apărută zilele acestea. De vânzare la tipografia A. Mureșan, Brașov. Prețul 60 bani.

A apărut: Casa rurală în raport cu marea și mica proprietate din punct de vedere economic, de Vasile S. Moga: București 1902. Prețul 50 bani.

— Teoria asigurărilor asupra vieții, de Ioan I. Lăpădatu. Brașov, tipografia Ciurcu și comp. 1902. — Câteva momente din „Incepăturile bisericilor române”, de C. Auner. Blaj, 1902. Prețul 20 bani.

Euripide: Ifigenia. Traducere în versuri de P. Dulcu. București. I. V. Sococu. 1903.

Sosiți în Sibiu.

La 12 Dec. n. 1902.

Hotel „Impăratul Romanilor”: Mayerhoffner, Pandora; Sitte, Sedlacek, Carrer, Viena; Molnar, Brașov; Teriska, Cluj.

Hotel „Neurhroer”: Braun, Seghedin; Weiss, Arad; Prunkl, Wiegner, Budapest.

Hotel „Meltzer”: Kotschman, Sorogtin; Dr. Măcelariu, Sebeș; Wissel, Barza; Hirschfeld; și soție, Bolovani; Bracheck, Alba-Iulia; Preuss, Ranzenhofen, Cluj.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sămbătă, 11 Decembrie n.

„VERSHUNG”.

Dramă în 4 acte de P. Gerhardt.

Inceputul la 7 ore seara.

Redactor responsabil: Ioan E. Prodan.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Ecouri.

De oare-ce Căldarul Lumea Ilustrată împlinește 10 ani de existență, va apăre la 30 Noembrie, ca ediție festivă. El va conține peste 300 de ilustrațiuni splendide și un text foarte interesant. 419 2-3

Deposita la dl W. Krafft în Sibiu. Prețul K 1.30 și — 80 plus franco — 20.

Conspectul

despre rezultatul liquidării societății comerciale pe acții „Mercur” din Dej, din 1 Decembrie 1901 până în 30 Noembrie 1902

1. Bani în numerar au fost	cor. 153.08
2. Din pretensiile avute la diferiți debitori s'au încasat mai sunt de a se încasa încă cor. 5589.73	» 1687.06
3. S'au încasat interese	» 18.43
4. S'a reîncasat anticipația dată dlui Dr. L. Mikša	» 260. —
5. S'a reîncasat din spesele de proces	» 2.04
Suma totală a intratelor face	cor. 2120.61
6. a) S'au replătit la „Someșana” din datoria avută acolo mai este de a se plăti încă cor. 6400. — și interesele din 1 Ianuarie 1901 încoace.	cor. 981.52
7. b) Spese curente au fost	» 264.18
8. c) Spese procesuale s'au plătit avocatului Dr. Liviu Mikša	» 698.49
9. d) Spese de poștă au fost	» 2.65
Suma totală a eșitelor	cor. 1946.84

Recapitulare:

Suma intratelor face	cor. 2120.61
Suma eșitelor face	» 1946.84
Rămâne un sold de casă	cor. 173.77

Dej, la 30 Noembrie 1902.

Liquidatorii societății comerciale pe acții „Mercur” în Dej:

Dr. Barbul m. p. Popp m. p. Piutea m. p. A. Opreș m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere al societății comerciale pe acții „Mercur” în Dej, examinând conspectul de sus, l-am aflat într-o toată esact.

Dej, la 9 Decembrie 1902.

Demetriu Baican m. p. Stefan Bușița m. p.

Teodor Purdean m. p. Paul Garon m. p.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Esposiția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghetă și papuci,

cel mai bun din lume, se svântă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Înființat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

216 25—52

Se capătă în toate locurile.

„Foia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foie

„Foia Poporului”

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an. Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

20 de romane și schițe.

Preț 2 cor., plus 10 bani poștă.

Se poate procura dela

Librăria
W. Krafft.

Avis.

În cancelaria subscrisului poate că-peta aplicare un **candidat de avocat român** cu ceva praxă, începând cu ziua de 15 Decembrie a. e., pe lângă un salariu lunar de 120 cor. și diurne pentru excursiuni 6—10 cor. la zi.

Dr. Alexiu Manginea,
428 1—3 avocat în Oravița-montană.

Cel mai frumos dar de Crăciun

este

grupa de losuri

a
băncei „Mercur”.

250.000 cor. câștiguri!

1 los de stat de binefacere costă cor. 4.—	
1 los „József”	» 10.50
1 los de clasă	» 8.—
	cor. 22.50

Toate trei la oaltă numai 20 cor.!

E de dorit ca comanda să se facă prin mandat postal. 427 1

Banca „Mercur” BUDAPESTA
(Mercurpalais)
IV. Váci-utca 37.

Toți se cetească și să-și comande!

Pene de gâscă numai 60 cr.

Pentru umplerea plapomelor, perinilor și matrațelor espedez pene de gâscă sure, noue de tot, desfăcute cu mâna, 1/2 chlg. numai cu 60 cr.; aceleași, calitate mai bună, numai 70 cr. În pachet de probă à 5 chlg. pe lângă ramburs.

I. Krasa,

magazin de pene de pat în Smichow I. Praga 770.
Schimbul e admis. 424 1—1

Femei și fete!

Contra greutăților menstruației.

dureri de spinare, de corp, sgarciuri, dureri de cap, indispoziție etc.

se recomandă „Amasira”, un surogat de teă (în formă de prăvuri), care influențează în mod hotărât nestrăcișos și poate fi ușor luat. E recomandat cu căldură de medici. Dr. med. M. din Stuttgart scrie între altele: »Dintre teiurile recomandate ca medicamente interne am dat întâietate, pe baza unui șir de experiențe favorabile, unui surogat mai nou, înregistrat sub numele „Amasira”, care de fapt întrecă prin eficacitatea sa orice altă teă, etc. — Dr. med. B. din Berlin zice între altele despre rezultatele obținute la cură, ce a făcut d-na S. Köpenick: »Pacienta, de constituție debilă, s'a plâns de indispoziție și dureri de spate la începutul menstruației precum și la câteva zile după aceea. După a patra clasă de teă au dispărut aceste greutăți. Din prilegiul unei alte vizite făcute în 3 Aug. arată mai vicioasă, ca mai înainte. Îi trezuse urtul de vicioasă și acum muncește odată două etc. D-na I. din Stuttgart ne comunică: »Nu voi întârzia să recomand cu căldură fiecărei femei acest preparat eficient. Recomandațiunile acestora precum și altele se pot vedea în original la fabricant. Prețul Amasirei e de cutie 3 cor. (destul pentru 3—4 luni). Veritabilă numai cu subscrierea lui A. Locher. Unicul fabricant: **Andr. Locher, pharmac. Laboratorium, Stuttgart.**

Depozite: Budapesta: I. Török, Király utca nr. 12. Pojon: Dr. Adler, farmacia Salvator, precum și în toate farmaciile mai mari din Austro-Ungaria. 408 4—25

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de
Teodor V. Păcășian.

Preț 2 coroane.

Această carte ar trebui să o cetească și studieze

— **fioare Român,**

— **luptător pentru**

— **dreptul național.**

Se află de vânzare la:

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.

„BIHOREANA”

instituit de credit și de economii, societate pe acțiuni

Oradea-mare.

Capital social 600.000 coroane.

1. Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri, sau în cont curent și după banii depuși spre fructificare plătește interese de 5%.
2. Darea după interesele de depuneri o plătește institutul.
3. Acoardă împrumuturi ipotecare.
4. Acoardă împrumuturi simple țărănești pe obligațiuni cu cavenți (credite personale țărănești).
5. Escomptează cambii (polițe), efecte și pretensiuni sigure către casse publice cu scadențe fixe.
6. Acoardă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte (lombard).
7. Acoardă credite cambiale și de cont-curent cu acoperire ipotecară, sau de altă natură.
7. Îngrijește afaceri economice și tot felul de afaceri de bancă.

284 17—25

Directiunea.

Entreprise des pompes funèbres.

Telefon nr. 46—47.

Strada Cisnădiei nr. 18.

Telefon nr. 46—47.

Prin aceasta îmi iau voie a aduce la cunoștința prea onoratului public, că am deschis un **instituit de întreprinderi funebre** și l'am provăzut cu cele mai bune sicieriuri de metal și de lemn, covoare, dela cea mai ieftină până la cea mai fină esecufie, cu recuisele de înmormântare de tot nou, precum și cu un car funebru de gală și alte care funebre.

În legătură cu acest instituit am înființat și un deposit de cuani foarte bogat, prin ceea-ce sunt pus în poziție a pute esecuta înmormentări dela cele mai simple până la cele mai pompoase.

Institutul e concesionat prin lege.

Mă voui nizu, ca prin prețuri moderate să-mi câștig comande cât de multe și în această credință semnez

cu stimă

416 8—4

Fritz W. Elges.

Locuri pentru anunțarea înmormentărilor, de unde se esecută imediat tot, se află în str. Cisnădiei nr. 18, str. Sării nr. 37 și str. Weinanger nr. 1.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului» a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Leuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinții la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI și XXIII. ex. 1885. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	» —50
Art. de lege XXII. ex. 1885. Despre comune	» —80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare»	» 1.—
Brode Eugen, Ținerea vitelor	» —24
» Trifoilul	» —30
Costan T., Aur, novelă	» —40
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată	» —32
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	» 1.00
Indreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	» 1.50
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	» —20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	» —40
» Reprivere din Paradoxe sociologice	» —40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886)	» —10
Rusu-Sirianu I., Moara din vale, 8 romane	» 1.40
Simion T., Păcate Domnești, novelă orig.	» —60
Simu R., Monografia comunei Orlat	» —50
Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatuul convenit.	
Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.	